

Inhoudsopgave

- Algemeen **2**
- 1 Personele aangelegenheden **4**
- 2 De schepen **8**
- 3 Jaarplan **12**
- 4 Natuurzaken **20**
- 5 Visserij **28**
- 6 Samenwerking **40**
- 7 Beleidsinformatie **42**
- 8 Handhaving **46**

Algemeen

De Waddenunit is vanaf 1 januari 2012 integraal onderdeel van de beleidsdirectie Regio en Ruimtelijke Economie (RRE) van het Directoraat Generaal Natuur en Regio van het ministerie van Economische zaken. Daarvóór was de unit verbonden aan de Directie Regionale Zaken Noord van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I).

Dit jaarverslag is niet zozeer een sluitende verantwoording van het werk van de Waddenunit. Het geeft wel cijfermatige informatie maar het is meer bedoeld om de lezer te laten zien wat de Waddenunit het hele jaar rond doet.

Met de Waddenunit (als integraal onderdeel van de beleidsdirectie RRE) laat EZ onder andere zien dat ze het beheer van de visserij en de natuur én het toezicht daarop op de Waddenzee van groot belang acht. Dit jaarverslag geeft goed inzicht in het gevarieerde en brede takenpakket van de Waddenunit.

Het jaar 2013 was in een aantal opzichten een bijzonder jaar voor de Waddenunit. Dat komt door een aantal zaken: het weer, een aantal personele aangelegenheden, de aansturing van en de verantwoording door de Waddenunit. U leest daarover verderop in dit jaarverslag meer over. In dit jaarverslag worden de bijzonderheden per thema of onderwerp behandeld. Het is enerzijds een mix van algemene informatie afgewisseld met bijzonderheden.

1 Personele aangelegenheden

1.1 Formatie en bezetting

De Waddenunit heeft een formatie van 13 FTE. Eén van deze formatieplaatsen is voorzien voor een leidinggevende. Begin 2013 was de bezetting echter 11 FTE. Een situatie van onderbezetting dus.

Bovendien kreeg de Waddenunit begin van dit jaar te maken met het overlijden van medewerker Dirk Kuiper. Dirk was al ernstig ziek geworden in 2012 en hij overleed op 3 april 2013. In Dirk verloor de Waddenunit een ervaren collega. De gehele Waddenunit bewees hem de laatste eer tijdens zijn begrafenis op 8 april op Texel.

Door het wegvallen van deze ervaren collega, werd het gat tussen bezetting en formatie nog groter. Om een aantal basale taken van de Unit te kunnen voortzetten, werden twee tijdelijke krachten ingehuurd. Met name de Phoca op het Westelijke deel van het wad kwam menskracht tekort voor het vele werk in het (voor)seizoen na een strenge en langdurige vorstperiode. Op dit schip werd gedurende een lange periode gebruik gemaakt van een oproepkracht. Ook op de Krukel werd gebruik gemaakt van een oproepkracht gedurende de (zomer)vakantieperiode. De Krukel wordt al jarenlang door twee (vaste) bemanningsleden gevaren. Deze bezetting is risicovol. Als één van hen niet kan varen (verlof of ziek o.i.d.), vaart het schip niet en kunnen taken niet worden uitgevoerd. Door het inhuren van oproepkrachten konden de noodzakelijk taken van de Waddenunit toch worden uitgevoerd.

In de tweede helft van het jaar werd een proces gestart om nieuwe medewerkers voor de Waddenunit te werven. Daarbij werd eerst verplicht geworven binnen EZ. Dat leidde niet tot kandidaten die op redelijke termijn geschikt te maken zouden zijn als medewerker Waddenunit. Het bijzondere karakter van deze functie is dat het een combinatie is van nautische kennis, vaardigheden én bevoegdheid en kennis van natuur en visserij en bovendien als het even kan nog kennis en ervaring met het zijn van Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA). Een aantal aspecten van een mooie functie die nou niet direct bij ons eigen Ministerie volop te vinden bleken te zijn. Mede daarom werd met toestemming van de Secretaris Generaal, rijks breed én zelfs extern Rijksoverheid geworven. Dat leverde uiteindelijk 42 sollicitanten op. Er werden in totaal 13 sollicitatiegesprekken gevoerd en daaruit kwamen de twee meest geschikte kandidaten naar voren. De selectieprocedure werd uitgevoerd door de teamleider in samenwerking met een bemanningslid van de Krukel en de Harder. Op deze schepen komen de nieuwe medewerkers namelijk te werken. Onderdeel van de selectie was ook dat meegevoerd werd aan boord van beide schepen. We wilden zo min mogelijk aan het toeval overlaten....Dat leidde ertoe dat de Waddenunit per 1 januari 2014 versterkt is met twee nieuwe collega's. Beiden zijn ervaren schippers en bevoegd om op het wad te mogen varen. Ze vormen een

welkome aanvulling op het bestaande personeelsbestand.

Met het werven van deze collega's is de bezetting van de Waddenunit per 1 januari 2014 conform de formatie. Met de restrictie dat de functie van teamleider nu nog tijdelijk is ingevuld. We hopen in 2014 de vruchten te plukken van een volledig bezette Waddenunit.

1.2 Aansturing

De aansturing van de Waddenunit veranderde in de loop van 2013. Gerben Maij was als MT lid van RRE verantwoordelijk voor de aansturing van de Waddenunit. Hij zocht en vond een teamleider voor een meer directe dagelijkse aansturing. Geert Hoogerduijn trad per 1 april aan als teamleider van de Waddenunit. In eerste instantie voor een periode van anderhalf jaar. Hij had tot die tijd drie jaar als projectleider en interim manager gewerkt in de projectenpool van EZ. Daarvóór was hij onder andere werkzaam bij de AID (NVWA) als teamleider. De sturing op afstand veranderde hiermee in een meer directe aansturing en dat was ook de bedoeling.

1.3 Scholing

De Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) dient jaarlijks bijgeschoold te worden. De BOA's van de Waddenunit namen hiervoor deel aan de jaarlijkse Permanente Her- en Bijscholing (PHB) die door de NVWA wordt verzorgd. Elk jaar wordt een deel van de relevante wetgeving herhaald en actuele aanpassingen aan de regelgeving wordt besproken. Door één medewerker van de Waddenunit werd een cursus Grootvaarbewijs gevolgd en met succes afgesloten. Een ander rondte zijn (anderhalf jaar durend) traject af voor het SMBW diploma. Een belangrijke onderdeel voor de vaarbevoegdheid op de schepen van de Waddenunit.

Alle medewerkers Waddenunit zijn (verplicht) in het bezit van een EHBO diploma. In de tweede helft van het jaar werd hiervoor de verplichte bijscholing gevolgd door het hele team.

Bij Imares werd door de medewerkers van de Waddenunit een workshop determineren schelpdieren gevolgd. De praktijkkennis op dat vlak wordt zo getoetst, gedeeld en op pijl gehouden.

Door een inspecteur van de NVWA (BOA begeleider) werd een BOA instructiedag verzorgd. Op basis van eigen casuïstiek werden praktisch optreden en aansluitend de wet- en regelgeving behandeld.

De medewerkers van de Waddenunit per 1 januari 2014.

2 De schepen

De schepen van de Waddenunit zijn multifunctioneel.

De Waddenunit vaart met vier schepen op de Waddenzee. De schepen worden door EZ gehuurd van de Rijksrederij. Elk schip heeft zijn eigen thuishaven (ligplaats) en werkgebied of rayon. Van West naar Oost gezien zijn de schepen; de Phoca, de Stormvogel, de Krukel en de Harder. De ligplaats van de Phoca is in de loop van 2013 overgegaan van Oudeschild naar Den Oever. Daarmee zijn alle ligplaatsen van de schepen aan de vaste wal gekomen.

De ligplaatsen zijn: de Phoca te Den Oever, de Stormvogel te Harlingen, de Krukel te Lauwersoog en de Harder in de Eemshaven. Hiermee heeft de Waddenunit een redelijke dekking over de gehele Waddenzee. Tot het werkgebied behoort bovendien nog een stuk van de Noordzeekustzone (3 km). Dat is dus een gedeelte van de Noordzee boven de eilanden dat loopt van Petten (NH) tot aan de Eems.

De medewerkers van de Waddenunit hebben een min of meer vaste werkplek aan boord van één van de schepen. Ze varen dus meestal met dat schip, maar ze kunnen ook op één van de andere schepen worden ingedeeld, als dat door omstandigheden noodzakelijk is.

Vaardagen

Door de bemanning werd met de vier schepen van de Waddenunit in 2013 in totaal **607 vaardagen** gemaakt. Daarbij direct opgemerkt dat een zeedag gemiddeld meer dan 10 uur duurt. Hoewel het varen geen doel op zich is, is het wel een goede indicatie van de onderbezetting. De jaarplanning ging namelijk uit van 680 vaardagen. Er zijn dus minder zeedagen gerealiseerd dan gepland.

Eén van de vier schepen heeft in het gehele jaar te maken gehad met een bezetting van maar twee vaste medewerkers. Als één van hen uitvalt of andere werkzaamheden heeft kan het schip al niet meer varen. Een ander schip kwam in de situatie dat er eigenlijk maar één vast bemanningslid overbleef. Door inhuur van een ZZP'er werd ervoor gezorgd dat de meest basale werkzaamheden konden worden afgewerkt.

Een andere tegenvaller was het feit dat één van de medewerkers te maken kreeg met langdurig uitval door ziekte. Gelukkig is de collega na een paar maanden weer goed aan het werk gekomen.

Bovendien was en is er sprake van een paar relatief nieuwe medewerkers die nog veel tijd hadden te besteden aan opleiding en scholing. Dat was onder andere het geval voor de verkrijgen van de vaarbevoegdheid en de bevoegdheid om als BOA te mogen werken. Het enige schip dat eigenlijk het hele jaar door met drie vaste medewerkers kon varen was de Stormvogel. Zij realiseerden dan ook 205 vaardagen en leverden in die zin een goede bijdrage aan het totaal.

Onderhoud

Gedurende het jaar is natuurlijk ook sprake van benodigd onderhoud voor de schepen. Dat gebeurt aan de hand van een jaarplanning in overleg met de Rijksrederij. In totaal konden de schepen 98 dagen niet varen vanwege onderhoud. Dat vond plaats op de werf of op de ligplaats van de schepen. Dat betreft dan meestal groot onderhoud. Het dagelijkse kleine onderhoud wordt door de bemanning van de schepen, tussen neus en lippen door gedaan. En bovendien wordt er door werfpersoneel ook nog een flinke hoeveelheid onderhoud gedaan op de ligplaats van de schepen.

Ruiende bergeenden

Eind december 2013 werd plots duidelijk dat de PHOCA tijdens haar werfbeurt overgeverfd zou worden in de Rijksrederijkleuren geel met zwart. De Waddenunit was daarover niet vooraf geïnformeerd door de Rijksrederij. De werfbeurt zorgde dus voor heel wat commotie bij de bemanning maar ook binnen de beleidsdirectie RRE. De schepen van de Waddenunit waren tot dat moment blauw geweest en het veranderen van die kleur naar geel/zwart lag gevoelig. Vooral bij de wat “oudere” medewerkers van de Waddenunit. Na overleg met de Rijksrederij bleek dat na het instellen van de Rijksrederij in 2009 was besloten om op termijn alle schepen dezelfde kleuren te laten krijgen. Een paar jaar geleden zou dat al een keer plaats gevonden hebben bij een schip van de Waddenunit maar dat was om bepaalde moverende redenen toen uitgesteld. Het huidige MT van RRE was daarvan niet op de hoogte. Toen dat namelijk was besloten bestond deze beleidsdirectie namelijk nog niet. Enkele “oudgedienden” binnen EZ

bevestigden de besluitvorming. De werfbeurt ging hierna dus wel door. Dat resulteerde erin dat de Phoca als eerste schip van de Waddenunit met nieuwe kleuren het jaar 2014 in ging. De andere schepen zullen op termijn volgen. Dat wordt gekoppeld aan werfbeurten.

“Oud en nieuw” naast elkaar

3 Jaarplan

De Waddenunit werkt in opdracht van een aantal opdrachtgevers. De belangrijkste zijn; diverse beleidsdirecties van EZ (RRE en DAD e./a.), IMARES, SOVON en SBB. De jaarinzet werd voorheen verdeeld over een groot aantal onderwerpen en thema's en uitgedrukt in vaardagen per schip. Er werd aan het einde van het jaar van elk schip een verslag opgemaakt en dat was input voor een jaarverslag van de Waddenunit. Dat was de wijze waarop de Waddenunit haar werk als het ware "verantwoordde". Het laatste jaarverslag van de Waddenunit is van 2012.

3.1 Verantwoording

Vanaf 1 juni 2013 is de Waddenunit gestart zich periodiek te verantwoorden over haar werkzaamheden. Er worden door de schepen wekelijks (interne) wekrappportages gemaakt. De teamleider gebruikt die als input voor maandrapportages. Die worden verstuurd naar de opdracht gevende beleidsdirecties RRE en DAD. De gerealiseerde uren worden per week, per schip vastgelegd. Alle werkzaamheden (en de opdrachtgever ertoe) zijn vastgelegd in een (Excel)overzicht (ter grootte van 1 A4). Op dat overzicht worden tevens het aantal vaardagen en werfdagen per week bijgehouden, als ook het aantal uren onderhoud van de bemanning. Op deze wijze wil de Waddenunit transparant zijn over de door haar besteedde tijd en de resultaten. Dit jaarverslag is o.a. gedestilleerd uit de genoemde maandrapportages van de Waddenunit.

Hieronder de gerealiseerde uren van de Waddenunit **vanaf 1 juni 2013**.
In de linker kolom de opdrachtgever, daarnaast de betreffende taak en het totaal aantal gerealiseerde uren.

OG	taak	uren
RRE	mosselbanken in kaart brengen	174
RRE	onderzoek referentiegebied Rottum	101
RRE	meerjarig onderzoek litorale mosselbanken	98
RRE	NB wet vogeltellingen/ monitoring zeehonden	971
RRE	N2000 gebiedsinventarisaties / transecttell.	476
RRE	handhaving Flora en Faunawet/ NB wet	276
RRE	beheer art. 20 gebieden	385
RRE	WHO / SIW taken	286
RRE	Beheersplan Waddenzee / N2000	264
RRE	opsporing en handhaving	325
NB wet	Controle NB wetvergunningen	322
NB wet	Toezicht NB wet	173
NB wet	handkokkelvisserij /Controle naleving visplan	84
DAD	Schelpdiervisserij / inventarisatie mosselen	423
DAD/RRE	verhuur mosselpercelen / MZI's	591
DAD/RRE	Mosseltransitie	73
DAD	Inventarisatie kokkels / Ye 42	0*
DAD	Visserijwetgeving / uitzetten visvakken	109
DAD	handkokkel / kook en stortplaatsen	29
DAD/RRE	toezicht/controle garnalervisserij + zeeflap	204
DAD	toezicht/controle verg.voorwaarden visserij	206
DAD	kwaliteit voedselveiligheid / bemonsteren	725
DAD	opsporing en handhaving	111
DAD	controle selfsampling / discardmonsters	150
DAD	controle vaste vistuigen	79
DAD	Inventarisatie oesterbanken	63
DAD	sleepnetvisserij / toezicht naleving	72
DAD	IJsselmeer	253
RRE/DAD	Vergaderingen	46
RRE/DAD	opleidingen	233
SBB	bevoorraden Rottums / Engelsmanplaat	578
Nat.mon	Bevoorraden Griend	81
Imares	Zeehonden zenderen	184
Sovon	Mosselwad/ vogeltelling sublitorale banken	76

*Deze uren worden in de 1e helft van het jaar gerealiseerd

3.2 Vergaderen

De Waddenunit is niet alleen aanwezig op het water. Een deel van het werk speelt zich af op het vaste land. Door medewerkers worden bijeenkomsten bijgewoond waar hun kennis en ervaring gewenst is. Een greep uit de bijgewoonde bijeenkomsten; jaarvergadering mosselvisseren en andere vissersverenigingen ; Wadvaardersoverleg, overleg Pact van Reede, overleg Actieplan Vaarrecreatie, EZ Waddenoeverleg, Vaarwegmarkeringsoverleg, overleg zeehonden (tellingen en opvang e.d.); conferentie Tijwisselaar;

3.3 Intern overleg EZ

Door vertegenwoordigers van de schepen werden de periodieke VA(visserijkundig ambtenaar)-vergaderingen op het Ministerie van EZ bijgewoond. Deelnemers zijn beleidsmedewerkers, vergunningverleners en 2 Visserijkundig ambtenaren (Zuidelijke Delta) van de beleidsdirectie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn en medewerkers van de Waddenunit. Op dit overleg worden vooral praktisch aangelegenheden aangaande de visserij besproken tussen "beleid" en "uitvoering". Het is een nuttig afstemmingsoverleg. Alle info en eventuele afspraken uit deze vergaderingen worden binnen de Waddenunit gedeeld, zodat iedereen op de hoogte is.

3.4 werkoverleg

De Waddenunit heeft in 2013 zes keer werkoverleg gehouden. Dat vond in Leeuwarden plaats en 1 x in Groningen. Bij die keer werden ook beleidsmedewerkers als gast verwelkomd. Op individueel vlak vindt gedurende het jaar veelvuldig contact plaats tussen beleidsmedewerkers en medewerkers Waddenunit. Dat gaat dan altijd op dossierniveau. Men weet elkaar inmiddels meestal wel te vinden. Tijdens dit werkoverleg worden zaken echter breder gedeeld met elkaar en spreken we strategie en/of beleid met elkaar af.

Eén van de werkoverleggen stond in het teken van het besluit om een pilot te gaan starten om samenwerking van RWS en de Waddenunit op de Waddenzee te gaan uitproberen. Vanaf de zomer van 2013 waren hiertoe door de teamleider besprekingen met de Rijksrederij en RWS gevoerd. Doel van de pilot was om in een bepaalde proefperiode te ondervinden of het mogelijk is om dezelfde werkzaamheden van de Waddenunit en RWS met gebruikmaking van minder schepen te doen. Van zowel de Waddenunit als RWS zou gedurende die periode één schip worden stil gelegd. De voorgenomen pilot bracht binnen de Waddenunit wel wat commotie teweeg. De start van de pilot werd op zeker moment echter opgeschort mede door het uitkomen van het rapport van de Algemene Rekenkamer over het (versnipperde) beheer van de Waddenzee. Binnen EZ werd op MT niveau besloten eerst het vervolg op dit rapport af te wachten alvorens een eventuele pilot op te starten. Eerst interne bezinning dus om te kijken of de pilot onderdeel

kon zijn van de strategische planning van EZ m.b.t. het beheer van de Waddenzee. Het plan voor de pilot werd daarmee vertraagd en werd zodoende meegenomen naar 2014.

De teamleider heeft in 2013 ook een paar keer het zogenaamde clusteroverleg van het beleidscluster bijgewoond. Dit alles om goede afstemming tussen “binnen” en “buiten” te houden.

3.5 Voorlichting

Door een aantal medewerkers van de Waddenunit wordt voorlichting gegeven. In 2013 werden diverse bijeenkomsten van andere organisaties bezocht en op verzoek werd een presentatie gegeven over het werk van de Waddenunit. De watersportvereniging te Harlingen en Franeker en Delfzijl werden bezocht. Onderwerpen van gesprek zijn; de gedragsregels, wet- en regelgeving, snel varen, verstoring, gesloten gebieden etc. Ook de politie werd bezocht in januari om wet- en regelgeving door te bespreken en een toelichting te geven op ons werk op de Waddenzee.

Foeragerende drieteenstrandlopers

Voor Natuurmonumenten werd op verzoek een presentatie gegeven aan terreinbeheerders van Schiermonnikoog.

Op Texel een groep schippers van zeehondentochten en “droogvallers” geïnformeerd over de wettelijk bepalingen aangaande het naderen tot zeehonden. Ook de achtergronden werden toegelicht.

Door enkele medewerkers van de Waddenunit wordt gebruik gemaakt van Twitter. Op deze manier zit men bovenop het nieuws en kan men de bezoeker van het wad informeren en voorlichten.

3.6 Gasten

Door verschillende personen wordt gedurende het jaar meegevaren met schepen van de Waddenunit. We treden dan op als gastheer om de gasten te informeren over het werk van de Waddenunit of andere zaken die met de Waddenzee en haar beheer te maken hebben.

In 2013 voeren mee;

- Dhr. John Day, beheerder werelderfgoed “The Great Barrier Reef” en Jens Enemark, de secretaris van de Waddenseaboard.
- Dhr. A. Berkhuijsen van de Waddenvereniging
- De accountmanager van het Kustwachtcentrum, vertegenwoordigers van de Rijksrederij en de RR accountmanager van EZ en een Douaneambtenaar.
- Dhr. Van Sambeek van het NB wet bureau (RRE)
- Consultant adviesbureau Lichthinder t.b.v lichtmetingen
- Medewerkers van SOVON, Natuurmonumenten en SBB t.b.v tellingen en andere waarnemingen.
- Medewerkers van Natuurmonumenten
- (Radio) journalisten van het programma Vroege Vogels gingen mee als gast naar een mosselbank onder Ameland
- De Stormvogel heeft een dag gevaren voor “Make a Wish”. Een ongeneeslijk ziek meisje met begeleiding werd door ons naar Griend gebracht. Haar droom was natuurfotograaf(v) te worden, maar vanwege haar ongeneeslijke ziekte zal dit niet kunnen. In juli is ze op Griend geweest met een professionele fotograaf en heeft instructie gehad en foto’s gemaakt van jonge vogels. Blij gezichten...!!

We mochten ook de directeur en wnd. directeur van RRE als gast ontvangen. Alida Oppers en Cees Kortleve kregen in Harlingen eerst een presentatie over de Waddenunit en haar werkzaamheden. Alle medewerkers waren daarbij en we hadden een goed gesprek met elkaar over de Waddenunit en de Waddenzee. De middag werd varend op de Stormvogel doorgebracht. Veel informatie gedeeld en uitleg over het praktische werk. Een aangenaam maar ook nuttig bezoek.

v.l.n.r. Geert Hoogerduijn, Alida Oppers en Cees Kortleve

En last but not least is ook de Staatssecretaris bij de Waddenunit te gast geweest. Zij heeft daarbij kennis kunnen nemen van de ins and outs van het werk en de Waddenzee.

Op het IJsselmeer werd een dag gevaren door de Phoca met als gasten enkele medewerkers van de beleidsdirectie DAD.

4 Natuurzaken

De Waddenunit heeft in 2013 op grote schaal tellingen verricht op de Waddenzee. Er worden structureel tellingen gedaan van vogels en zeehonden.

Hoogwatervluchtplaats met duizenden vogels in de Blauwe Balg

Een deel daarvan in opdracht van bijvoorbeeld SOVON en/of Imares, een ander deel voor eigen monitoringsdoelen. Voor vogels wordt ook bijgehouden waar broedvogels zich vestigen en dat soort zaken. Bijvoorbeeld voor de eilanden Griend, Richel, Engelse Hoek, het Rif, Simonszand etc. De telgegevens van de Waddenunit worden vastgelegd in eigen databestanden en voor derden ook in de bestanden van die opdrachtgevers. De broedvogels hebben in 2013 vermoedelijk veel last gehad van de strenge koude periode en een aantal voorjaarsstormen. Dat wordt door ons(en anderen) vastgesteld bij specifieke broedvogelinventarisaties die over de gehele Waddenzee worden gehouden.

Ecologie en economie hand in hand bij dit nest van een stormmeeuw

Gebieden in de Waddenzee worden ook structureel in kaart gebracht met GPS. Er verandert nog weleens wat op het wad door de weersomstandigheden en de Waddenunit brengt dat dus zo snel mogelijk in kaart.

Foeragerende bruinvis bij de haven van Lauwersoog

Jaarlijks worden er ook bruinvissen waargenomen in de gehele Waddenzee. Zo'n beetje vanaf begin april worden de eerste bruinvissen gezien. De Waddenunit administreert alle waarnemingen. Ook van dode bruinvissen. Het vermoeden bestaat dat ze door zeehonden worden aangevallen. Aangetroffen dode bruinvissen worden volgens een protocol behandeld en aangeboden bij het NIOZ voor onderzoek.

Door medewerkers van de Waddenunit werd deelgenomen aan een gezamenlijke schoonmaakactie op De Razende Bol. Andere deelnemers waren; Provincie Noord Holland, Landschap Noord Holland en de landelijke Kanovereniging. Er werd 1000 kg zwerfafval opgeruimd.

Schoonmaakactie Razende Bol

Op de strekdam voor de haven van Den Oever neemt jaarlijks een lepelaar kolonie haar intrek. Zo ook in 2013. Zo'n honderd exemplaren hebben eind april, begin mei de dam bezet. Elk jaar een wonderlijke vertoning. Elders in de Waddenzee broeden nog meer lepelaars.

Bijzonder was dat in het voorjaar en vroege zomer 2013 over het gehele waddengebied volwassen dode lepelaars werden gevonden. Deze dieren zijn verzameld voor onderzoek omdat normaliter in het broedseizoen en zomer het sterftecijfer van volwassen lepelaars bijna nul is. Later bleek dat er geen aanwijsbare fysieke reden voor de sterfte was. Vermoedelijk hebben de vogels de dood gevonden bij voorjaarsstormen waardoor ze zijn weggespoeld.

In augustus zijn de nog levende lepelaars vanuit de Waddenzee met hun jongen weer betrokken naar hun thuis.

De Kaap en het vogelwachter huisje op het Vogeleiland Griend tijdens een heldere nacht, met een mooie sterrenhemel.

4.1 Vogelwachters

Structureel worden door de Waddenunit vrijwilligers van diverse organisaties gebracht naar -en gehaald van diverse observatielocaties in de Waddenzee. Een aantal plaatsen een aantal keren per jaar. Andere plaatsen gedurende een periode bijna wekelijks. Rottumeroog is zo'n "permanente" plek gedurende een langere periode. Bijna wekelijks werden vogelwachters gebracht en gehaald. Deze mensen hebben ook een oog- en oorfunctie voor de Waddenunit. Ze voorzien de medewerkers van waardevolle informatie over het gebied en de gebruikers. Het is voor de Waddenunit een indirecte manier om het gebied te beheren.

Ander vaste plaatsen voor vogelwachters zijn;

- Het Rif
- Griend
- Razende Bol

Zeehonden in de Blauwe Balg

4.2 Zeehonden

Het gehele jaar door worden de zeehonden door de Waddenunit gemonitord. Vaste ligplaatsen worden periodiek geteld. Begin juni werden de eerste jonge gewone zeehonden waargenomen. We hebben de indruk dat er wat minder dieren zijn dan daarvoor. Ook stellen we vast dat bepaalde ligplaatsen niet of minder worden gebruikt. Op andere plaatsen zien we dan een toename van dieren. Oorzaak hiervan is ons niet bekend. Kan zeker te

Nest van een visdief op het Rif

maken hebben met verstoring door recreanten en/of robbentochten. Er is een trend waarneembaar dat mensen steeds dichterbij zeehonden willen komen om ze zo goed mogelijk te kunnen zien.

Robbenboten naderen zeehonden zeer dichtbij

In november werden de eerste jonge grijze zeehonden op het wad waargenomen. Ook deze bestanden worden structureel door de Waddenunit gemonitord.

Een zeehond met zender gaat weer te water

De Waddenunit werkt onder andere in opdracht van Imares en er wordt daarbij soms ook daadwerkelijk op de Waddenzee samengewerkt. Bijvoorbeeld bij het vangen van zeehonden die door Imares worden voorzien van een zender t.b.v. wetenschappelijk onderzoek. Beide organisaties koppelen hun expertise om deze bijzondere werkzaamheden zo efficiënt mogelijk uit te voeren. Er werden in 2013 acht dagen hieraan besteed met 2 schepen van de Waddenunit per dag. Voor het vangen van zeehonden werd door één medewerker ook vijf dagen assistentie verleend aan de collega's in de Zuidelijke Delta.

Er zijn dit jaar geen grote publiciteit-trekkende zoogdieren gestrand op de Waddenzee. Wel strandde een potvis in het gebied. Hierbij kon het "protocol stranding grote zeezoogdieren" worden getest. Naar aanleiding hiervan werd het protocol inmiddels ook alweer bijgesteld. De Waddenunit had zowel bij de strandingen zelf als het protocol zijdelingse bemoeienis.

De Waddenunit verzorgt ook op diverse plaatsen camerapalen op de Waddenzee. Deze staan er voor diverse doeleinden. Apparatuur wordt verzorgd, vervangen en wat dies meer zij.

Onderhoud aan de camerapaal op het Brakzand tbv. project Waddensleutels

5 Visserij

5.1 Mosselvisserij

Begin 2013 was extreem koud en dat duurde geruime tijd. Door onder andere de zware ijsgang verdween een groot percentage van de bakens voor de schelpdiervisserij op het westelijk wad. Er was dus veel tijd nodig voor herstelwerkzaamheden enkele honderden bakens moesten opnieuw worden geplaatst.

Dit had weer gevolgen voor de bezetting. Vele uren werden hieraan besteed. Het is toch voor elkaar gekomen. Een flinke prestatie. Door de langdurende koude kwam dat de visserij laat op gang. Het mosselseizoen kwam daardoor ook laat op gang.

Het weer speelde in 2013 nog op een andere manier een grote rol. In het najaar en de winter waren er een aantal zware stormen die heel veel invloed hadden op het totale gebied. Zowel op het vlak van de bodem (morfologisch) als op het vlak van de dieren. Nog steeds is niet helemaal duidelijk wat de exacte gevolgen van de stormen zijn geweest maar op sommige plekken zijn grote veranderingen waargenomen in schelpdierbestanden en dieptes en ondieptes. Door de storm zijn bijvoorbeeld grote delen van de noordkant van Rottumeroog weggeslagen waardoor de bebouwing van SBB gevaar begon te lopen. I.s.m. SBB zijn milieuverontreinigende materialen (tank m gasolie/ trekker etc.) van het eiland verscheept. De expertise van de

WU was hierbij onmisbaar om ter plaatse te geraken en tot evacuatie over te kunnen gaan.

Door de stormen zijn ook veel jonge zeehonden weggespoeld. Er werden veel dieren aangeboden bij de opvang. Ook is gebleken dat moederzeehonden hun jongen op de rug weer terug brengen naar de platen na de stormen.

In het voorjaar assisteert de Waddenunit op de YE 42. Met dat schip worden jaarlijks in opdracht van EZ **schelpdierinventarisaties** uitgevoerd. Op vastgestelde plaatsen op de gehele Waddenzee worden monsters genomen. Per week is een medewerker Waddenunit daar te gast. Hij staat borg voor de objectiviteit van de monsternemingen. Deze medewerker zorgt er bovendien voor dat Imares niet een extra personeelslid hiervoor moet inhuren. En dat scheelt EZ weer kosten want de YE 42 doet het werk in opdracht van EZ. De mosselzaadvisserij ging 7 mei 2013 van start. Er mocht 300.000 mosselton mosselzaad opgevist worden. De Waddenunit houdt toezicht op deze visserij. Er wordt gecontroleerd of de vissers zich aan de vergunningsvoorwaarden houden en of ze zich aan de gebiedsgrenzen houden. Een maand lang kon het mosselzaad worden gevestigd.

Het mosselseizoen kwam daarna langzaam op gang. Door de late koude is het groeiseizoen vertraagd. Dat heeft gevolgen voor de tijd dat het mossel(consumptie) seizoen start.

NoordZuid transporten

Eind van het jaar kwamen de eerste Noord Zuid transporten van mosselen op gang. Er was vergunning verleend voor dergelijke transporten vanuit de Zuidelijk Delta naar de Waddenzee onder strenge voorwaarden. Belangrijke eis is dat de lading onderweg 2 x volledig onder zoet water wordt gezet. Dit is noodzakelijk om eventuele vreemde invasieve soorten in de Waddenzee te voorkomen. De Waddenunit speelde en speelt een belangrijke rol in dit geheel. De sluis bij Kornwerderzand is een verplichte passeerplek voor dergelijk vervoer. De Waddenunit voert daar steekproefsgewijs controles uit. Met speciale apparatuur worden de waarden zout water gemeten. In alle gevallen bleven die onder de vastgestelde normen. Om deze transporten goed te kunnen monitoren is ook een voorwaarde dat de vissers vooraf melding doen van hun voorgenomen transport. Ze doen dat op het speciaal hiervoor aangemaakt mailadres van de Waddenunit; waddenunit@minez.nl. Deze werkwijze werkt perfect.

De Waddenunit levert ook een bijdrage (expertise) aan de problematiek rondom het verminderen van het aantal mosselpercelen vanwege de goede resultaten met de MZI's. Ter compensatie van de uitbreiding van de hectares MZI's worden mosselpercelen niet meer uitgebakend en opengesteld voor de garnalenvisserij. Dergelijke maatregelen hebben echter weer invloed op

andere visserij in hetzelfde gebied (garnalenvisserij bijvoorbeeld) Deze problematiek is erg politiek bestuurlijk gevoelig en er zijn veel partijen bij betrokken. De Waddenunit monitorde structureel alle mosselpercelen, MZI en alles wat ermee te maken heeft in de Waddenzee.

Eind juli begin augustus kwam het oogsten van de MZI's in volle gang. Er werden goede resultaten geboekt. De WU houdt toezicht op de MZI's en dient voor de eigenaren tevens als oor en oog voor deze kostbare en kwetsbare voorzieningen. In oktober moeten alle MZI's weer volledig van het wad zijn verdwenen in verband met de veiligheid. Dat leek in 2013 moeilijk haalbaar vanwege heel slecht weer in die periode. Met vereende krachten is het de sector toch gelukt de installaties uit het water te halen bij het aflopen van de vergunning.

Mosselpercelen

Door de Waddenunit worden bestandsschattingen gedaan van de hoeveelheden mosselen op de verhuurde mosselpercelen. Per perceel worden diverse monsters genomen met een zogenaamde “Van Veen bodemhapper”. Door een onderzoeksbureau worden de monstergegevens verwerkt en wordt de bruto hoeveelheid vastgesteld. In 2013 werd de grote hoeveelheid van ruim 116 miljoen kg bruto gewicht vastgesteld. De grote bestanden op de percelen is voor zover ons bekend sinds de jarentachtig van de vorige eeuw niet meer voorgekomen en vermoedelijk het gevolg van de gigantische zaadval in 2012.

In 2013 werd door de mosselvisser meer dan 130.000 mt consumptiemosselen verscheept van de Waddenzee naar de veiling in Yerseke. Daarnaast werd vanaf de Waddenzee ruim 420.000 mt mosselzaad en halfwasmosselen verscheept om uit te zaaien in de Zuidelijk Delta.

Sanitaire monsterneming

De Waddenunit neemt gedurende een groot deel van het jaar wekelijks op verschillende plaatsen op de Waddenzee zogenaamde sanitaire monsters. Deze monsterneming wordt in opdracht van de Producentenorganisatie Mosselen door ons gedaan. De monsters worden afgeleverd aan het RIVM, RIKILT en IMARES. Daar worden ze onderzocht op hoeveelheden toxische stoffen. Als er te grote concentraties (vastgestelde normen) worden aangetroffen worden bepaalde gebieden voor de visserij van schelpdieren gesloten en wordt er her bemonsterd. Dat gebeurde in 2013 enkele keren. Na her bemonstering werd in al die keren vastgesteld dat de uitslagen weer onder de normen waren gekomen. De gebieden worden dan vervolgens weer vrij gegeven voor de visserij. De Waddenunit voert deze bemonstering uit volgens een vooraf afgestemd schema.

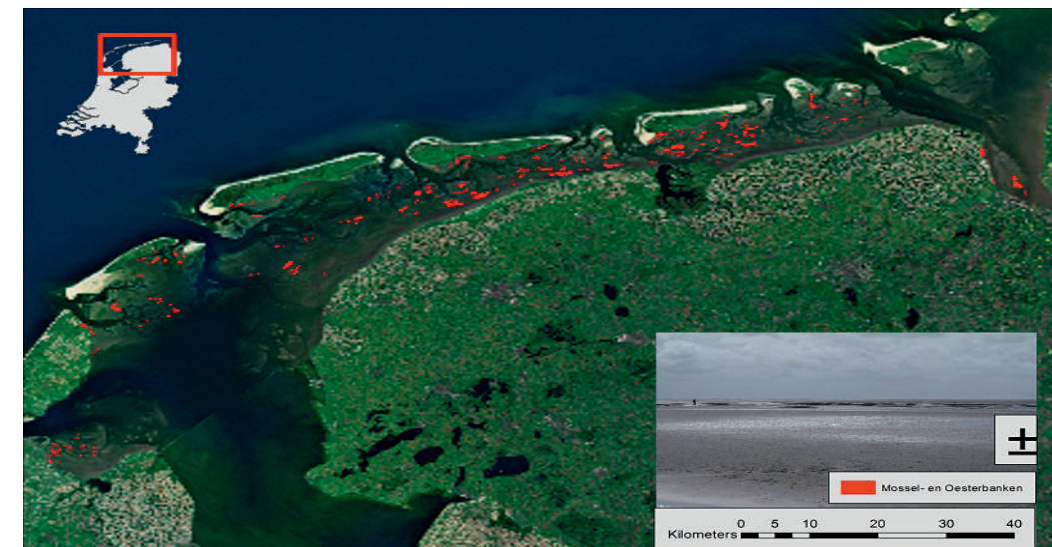
Litorale mosselbestanden

In het voorjaar heeft de Waddenunit meegewerkt aan het onderzoek naar het areaal litorale mosselbanken in de Waddenzee. Sinds 1994 wordt dit onderzoek, jaarlijks in opdracht van EL&I (en later EZ) uitgevoerd en dit vloeit weer voort uit een nationale verplichting in het kader van TMAP (Trilateral Monitoring and Assessment Program). De gegevens worden gebruikt voor het jaarlijkse Quality Status Report van de Waddenzee. Voor de kartering van het areaal aan mosselbanken worden bij laag water in de beschikbare tijd zo veel mogelijk banken te voet bezocht. Met behulp van GPS-apparatuur worden de positie en omtrek van de banken bepaald. Bij het bepalen van het totale areaal mosselbanken wordt voor de niet bezochte banken uitgegaan van gegevens in eerdere jaren, na middels een vliegtuig inspectie de aanwezigheid van deze banken vastgesteld te hebben.

Areaalschattingen voor het huidige bestand blijven daarmee tot twee jaar na de survey voorlopig omdat zij naar aanleiding van latere surveys mogelijk nog worden aangepast.

Het totale areaal aan litorale mosselbanken in het voorjaar van 2013 is geschat op 1936 hectare. Daarvan is 387 hectare geïdentificeerd als zaadbank en 1544 hectare als meerjarige mosselen. Ten opzichte van 2012 is er sprake van een toename van het totale areaal met 170 hectare (9%).

Onderstaand in rood aangegeven de contouren van mossel- en oesterbanken in de Waddenzee.

De aanwezige biomassa op de mosselbanken is gekwantificeerd op basis van de bodemmonsters die tijdens de jaarlijkse Waddenzee-brede bestandsopname van schelpdieren zijn verzameld. De bestandsopname vindt plaats volgens een gestratificeerd grid, welke is gebaseerd op bovengenoemde karteringen van het areaal. Bij de inventarisatie van het voorjaar van 2013 zijn in totaal 1177 stations door de Waddenunit bemonsterd, waarvan 329 gericht in het gebied (stratum) waar mosselen werden verwacht.

De biomassa van het litorale mosselbestand in 2013 is geschat op 42.5 miljoen kg levend vers gewicht waarvan 13.1 miljoen kg mosselzaad (31%) en 29.4 miljoen kg meerjarige mosselen (69%). Het gaat daarbij om netto hoeveelheden, dus zonder aanhangende tarra, pokken en overige aangroei. Ten opzichte van 2012 is er sprake van een toename van het totale mosselbestand met 5 miljoen kg (13%). Een toename op het litoraal van 9% aan oppervlakte en 13% aan biomassa mosselen.

5.2 Oesterbestanden

De kartering van oesterbanken vindt voornamelijk te voet plaats tijdens laagwater, waarbij de positie van de banken wordt vastgelegd met GPS apparatuur. Daarbij worden binnen de beschikbare tijd zoveel mogelijk banken bezocht. Voor het bepalen van het totale areaal aan oesterbanken wordt voor de niet bezochte banken uitgegaan van gegevens in eerdere jaren. Voorafgaand aan de surveys in de Waddenzee is in deze gebieden een inspectievlucht uitgevoerd waarbij is genoteerd welke banken veranderd, verdwenen of juist verschenen lijken te zijn ten opzichte van vorige jaar. Locaties waar veel veranderd is zijn met prioriteit te voet bezocht.

Het totale areaal aan oesterbanken is voor de Waddenzee geschat op 1121 hectare. Hiervan is 681 hectare in het veld ingemeten en 440 hectare gereconstrueerd in GIS. De gereconstrueerde banken zijn in voorgaande jaren ingemeten tijdens de litorale mossel/oesterbanken survey, en de contouren van de meest recente jaren zijn overgenomen als voorlopige reconstructie in 2013. Van het totale areaal bestond 243 hectare voornamelijk uit Japanse oesters. De overige 878 hectare zijn gekarakteriseerd als gemengde mossel/oester banken.

5.3 Kokkelbestanden

Inventarisaties van kokkelbestanden vinden het gehele jaar plaats. Onder andere door de YE 42. Gedurende een paar maanden in het voorjaar assisteert wekelijks een medewerker van de Waddenunit hierbij. Vanaf de

schepen van de Waddenunit worden daarnaast ook vele monsterpunten bezocht die door de YE 42 niet te bezoeken zijn. Dat kan als oorzaak hebben dat het gesloten gebieden zijn of gebieden die zeer afgelegen zijn. Op basis van alle monstergegevens is berekend dat het bestand 78,5 miljoen kilo kokkelvles bevat.

5.4 Garnalenvisserij

2013 was een goed jaar voor de garnalenvisserij. Er zijn topbesommingen gemaakt. De Waddenunit houdt toezicht op deze visserij in haar werkgebied.

Imares voert een onderzoek uit naar de bijvangst van garnalenvissers op de Waddenzee. De garnalenvissers die meedoen aan dit onderzoek, leveren zelf informatie aan Imares. Ten behoeve van de objectiviteit nam de Waddenunit in 2013 zesendertig monsters van bijvangsten van garnalenvissers. Dit aantal was volgens afspraak. De werkwijze is als volgt. Een participerende visser wordt benaderd tijdens het vissen. De Waddenunit komt aan boord en is vanaf het moment dat de netten worden gehaald aanwezig. Bij het sorteren van de vangst wordt alle bijvangst opgevangen en voor onderzoek verpakt en opgestuurd naar Imares. Dit onderzoek loopt nog door tot medio 2014.

Garnalenvangst met bijvangst

5.5 IJsselmeervisserij

Eén van de medewerkers van de Waddenunit is visserijdeskundige voor het IJsselmeer (en andere binnenwateren) Hij was in 2013 twaalf dagen op het kantoor in Urk aanwezig. Dat is een relatief laag aantal en dat is mede veroorzaakt door een langdurige ziekteperiode van deze medewerker. Hij wordt op Urk geregeld door vissers benaderd met visserij technische vragen. Ook verstrekt hij informatie en adviezen aan zowel vissers als beleidsmakers. Hij zorgt ook voor het uitgeven van vismerken.

De volgende zaken speelden in 2013 ;

- Voor twee vissers werd bemiddeld (met SBB, RWS en RRE) voor het verkrijgen van vaste plekken voor het plaatsen van grote fuiken bij het eiland de Kreupel en bij Medemblik.
- Twee maal bijeenkomst over vismigratierivier Afsluitdijk in samenwerking met prov. Friesland. Geadviseerd welke vissers er direct nadeel van kunnen hebben ivm hun visrechten.
- In mei werd de evaluatie van de wolhandkrabbervisserij 2012 gehouden. Voor 2013 werd hetzelfde beleid gehandhaafd. Door de NWWA werden in 2013 echter een viertal vissers betrapt die zich niet aan de regels hielden en toch paling achter hielden. Uit informatie is wel gebleken dat er meer vissers waren die dit deden, maar hard bewijs ontbrak. Geadviseerd om de wolhandkrabbervisserij tegen het licht te gehouden en bij doorgaan van de regeling een stringenter straffensysteem te ontwikkelen.

Aangepaste schietfuik voor wolhandkrabbervisserij

foto?

een zwart merkje voor nettendisserij

- In 2013 werd door de commissie van Kampen het idee van een masterplan gelanceerd voor de IJsselmeervisserij. Hiervoor zijn een aantal overleggen geweest in samenwerking met diverse overheid instanties, NGO's en sportvisserij Nederland. De visserijdeskundige IJsselmeer van de Waddenunit brengt goede kennis van de praktijk van de visserij in dit proces mee. De instelling van deze werkgroepen had tot gevolg dat de Vogelbescherming en de stichting het Groene hart de bezwaren tegen de NB wet vergunning voorlopig introkken.
- Bij het onderzoek door Imares naar de trek van aal werd gebruik van medewerking gemaakt van vissers langs de Afsluitdijk. Opvallend waren de grote vangsten aal die hier werden gerealiseerd in de fuiken die niet van ontsnappingsruiven waren voorzien.
- In juli is met de Phoca op het IJsselmeer gevaren voor controle en toezicht op de visserij Ook werden een paar onbekende fuikenplaatsen vastgelegd met de GPS.
- Eén dag is de met de Phoca gevaren met gasten van de afdeling Regelingen van de beleidsdirectie DAD van EZ. Een zeer leerzame dag waarbij kennis kon worden gemaakt met diverse soorten visserij. Ook werd het vogeleiland "de Kreupel" bezocht en kon men waarnemen dat erg veel aalscholvers dit eiland als broedgebied/rustgebied gebruiken.

De visserij

Spieringvisserij mocht in 2013 niet plaats vinden

De nettendisserij verliep in het seizoen 2012 en 2013 teleurstellend. De vangsten waren slecht waardoor diverse vissers aan de kant bleven. Een aantal malen werd op vrijdag door een nettendisser gemeld dat men te laat (na 16.00 uur) binnen was door technische problemen. Ook werden meldingen gedaan over het overvaren van vaartuigen met netten aan boord in het weekend. Dan is het normaliter niet toegestaan zich met netten buiten de haven te bevinden.

Een visser heeft ontheffing om eerder met netten te vissen op bot. Deze geeft zoals de vergunning dit voorschrijft met regelmaat de vangsten op.

De wolhandkrabbervisserij werd weer door een flink aantal vissers uitgevoerd en er werden prima besommingen mee gerealiseerd. De prijs lag erg hoog met een top van wel € 26 per kilogram. Een visser haalde in een week een omzet van € 35.000,-

In 2013 kwam de aalvisserij als gevolg van een erg koud voorjaar erg langzaam op gang. Ook dit jaar werd opvallend veel dikke aal aangevoerd. De vissers meldden in enkele gevallen wel vangsten van dunne (ondermaatse) aal, die wat beter was dan voorgaande jaren. Deze aal werd na sortering weer in het water teruggezet.

5.7 Educatie

Door een paar vissers werd met medewerking van het Ministerie EZ (en na visserijdeskundig advies) de mogelijkheid gegeven om met schoolkinderen de visserij uit oefenen. Dit als educatie, om oude visserij methoden aan de kinderen te laten zien, dit was een groot succes. Er werd nog meer gebruik van gemaakt dan in 2012 en zal ook in 2014 zeker weer plaats vinden.

5.8 PO IJsselmeer

Met de PO IJsselmeer werd geregeld overleg gevoerd over lopende zoals de uitwerking van het visplan. Het masterplan werd ook met de PO besproken in samenwerking met de provincie Fryslân. Dit om een goed voorstel richting Masterplan te kunnen doen.

Tijdens de zomer nam de visserijdeskundige IJsselmeer op verzoek zitting in een adviescommissie voor de Randmeren.

6 Samenwerking

De Waddenunit is deelnemer aan het zogenaamde SIW: Samenwerkende inspectiediensten Waddenzee. Er werd door de medewerkers dit jaar weer deelgenomen aan de jaarlijks gehouden SIW dag te Harlingen. Een goede gelegenheid om de relaties met de collega-diensten op te poetsen en weer meer van elkaar te weten te komen. Een van de medewerkers van de Waddenunit hield een mooie presentatie over het Groningse Wad. Incidenteel werden de SIW partners over relevante zaken op de hoogte gebracht middels het secretariaat. Een voorbeeld daarvan; vergunningverlening Zuid-Noord mosseltransporten is aangemeld bij alle partners. Dat voorkomt vragen en een hoop gedoe als een geladen mosselkotter door een samenwerkende handhavingpartner wordt gesignaleerd op het IJsselmeer bijvoorbeeld.

In het kader van de samenwerking met de politie werd door medewerkers van de Waddenunit meegedaan aan een oefening van de Politie Academie te Drachten. Andere deelnemers waren de Douane, de KMAR en de KNRM. In opleiding zijnde studenten werd een door de Waddenunit bedachte casus op het water voorgeschoteld. Een visser zonder vergunning (gespeeld door een medewerker Waddenunit) werd bij controle agressief tegen de BOA's (medewerkers Waddenunit) en de ter plaatse ter assistentie geroepen politiemensen mochten de zaak verder afhandelen. Dit leidde tot een aantal leerzame momenten voor alle partijen. Op het water gaan dingen toch vaak even wat anders dan op het land.... In 2014 doen we weer met een dergelijke casus mee op verzoek van de Politie Academie.

De Waddenunit assisteert bij oefening door politie

De Waddenunit bracht een bezoek aan het Kustwachtcentrum (KWC) te Den Helder. Beide organisaties presenteerden zich en afspraken werden gemaakt over nadere samenwerking en informatie-uitwisseling. De schepen van de Waddenunit melden zich nu dagelijks in en uit bij het KWC.

7 Beleidsinformatie

Zoals gezegd is de Waddenunit niet alleen uitvoerend onderdeel van de beleidsdirectie RRE maar ook zeker beleidsondersteunend. De medewerkers van de Waddenunit hebben gedurende het jaar regelmatig contact met individuele beleidsmedewerkers over bepaalde dossiers. Dat geldt voor beleidsmedewerkers die zich specifiek bezig houden met NBwet vergunningen als ook met beleidsmedewerkers in het Waddencluster van RRE. Er is ook op diverse terreinen contact met derden zoals RWS en andere onderdelen van het Min. van I&M, de Provincies, SBB en Natuurmonumenten e.d. De contacten met het beleid gaan vaak over onderwerpen die langlopend de aandacht vragen.

De onderwerpen/ thema's die werden besproken;

- Snelvaren (> 20 km p/u) o.a. door Min. van Defensie
- Robbentochten (incl. zeehonden vrijlaten)
- Artikel 20 gebieden en o.a de grenzen ervan
- Protocol opvang grote zeezoogdieren
- Garnalenvisserij
- Schelpdiervisserij (o.a. mosselzaadvisserij)
- Baggerwerkzaamheden w.o. baggerstort
- IJsselmeervisserij
- Eems/Dollard gebied
- Project zeegras
- Natura 2000 (incl. beheersplan)
- Gaswinning
- Zoutwinning
- Vergunningen (incl. conflicten verhuurders e.d.)
- Contacten overige beheerders Waddenzee
- Beheer kombergingsgebieden
- Munitiestortplaats het Rif
- Beheer Waddenzee
- Bezwaren tegen NB wet vergunningen
- Diverse expertise t.b.v. vergunningverlening
- Project Mosselwad
- MZI locaties en beleid
- Plaatsen meetpalen monding Eemshaven

Een paar zaken uit 2013 die opvielen dan wel veel aandacht vroegen;

- Na een langlopende procedure deed de Raad van State uitspraak in het voordeel van de Nederlandse staat versus een aantal mosselkwekers. Het draaide om een verleende NBwet vergunning voor het baggeren van slib in een vaarwater en vervolgens storten van slib nabij mossel percelen. Mede door de inbreng en expertise van medewerkers van de Waddenunit konden de ingebrachte bezwaren worden weerlegd.
- Voor het verplaatsen van mosselen vanuit de Oosterschelde e.o. werd vergunning verleend voor het transporteren van Zuid naar Noord.

De Waddenunit speelde een belangrijke rol in het traject van vergunning. Eind 2013 kwamen deze transporten op gang. De Waddenunit controleert steekproefsgewijs de ladingen op de vergunningsvoorwaarden. De belangrijkste daarvan is dat de lading 2 x volledig met zoet water moet zijn gespoeld om insleep van exoten in de Waddenzee te voorkomen.

- In het Convenant Vaarrecreatie zitten een groot aantal partijen om tafel om te komen tot samenwerking en beter beheer van de Waddenzee. De Waddenunit nam deel (4 bijeenkomsten) alsmede een beleidsmedewerker van het Waddencluster van RRE. Een andere beleidsmedewerker is op bestuurlijk niveau hierbij betrokken. Intern werd daarnaast voortdurend afgestemd over te volgens strategie in dezen. De bijeenkomsten leidden uiteindelijk tot het Actieplan Vaarrecreatie wat vanaf 2014 haar beslag zal krijgen. De Waddenunit speelt in een groot aantal zaken van dat Actieplan een grote rol.
- De Waddenunit gaf onder andere advies voor het Beheersplan Natura2000, onder andere over gesloten gebieden t.b.v. de bodem beroerende visserij.
- Er werd contact gemaakt met de commandant van de trainingskazerne van Defensie op Texel in verband met het regelmatig (te) snel varen door Defensie. Door de Waddenunit werd vervolgens een bezoek gebracht aan de kazerne. Er werd info gedeeld en afspraken werden gemaakt om de overlast (verstoring) van het oefenen in snel varen zo min mogelijk te laten zijn. Defensie stemt haar oefeningen nu vooraf af met de Waddenunit middels een mailbericht op Waddenunit@minez.nl en/of telefonisch met een contactpersoon van de Waddenunit.

8 Handhaving

De handhavingsactiviteiten die de Waddenunit gedurende het jaar onderneemt staan altijd in het teken van de zorg voor de natuur in de Waddenzee. Ze zijn wat ons betreft het sluitstuk van de zorg voor de Waddenzee. Vandaar ook hier het sluitstuk van dit jaarverslag.

De meeste overtredingen die plaats vinden zijn:

- het zich bevinden op of in een gebied waar dat niet is toegestaan,
- het te snel varen
- het verstoren van dieren.

Door de Waddenunit werden in 2013 in totaal 26 processen verbaal gegeven. Daarnaast werden 11 (officiële) waarschuwingen uitgedeeld aan overtredders. Daarnaast werden vele bezoekers van het wad mondeling gewaarschuwd of attent gemaakt op de gevolgen van hun gedrag voor de omgeving.

Soms is een fiets handig om ergens toezicht te houden

Buiten het reguliere handhavingswerk werd een speciale actie georganiseerd om het gebruik van de zeeflap te controleren bij de garnalenvissers op de Waddenzee. De zeeflap is een verplichte netvoorziening die bestemd is voor het kunnen laten ontsnappen van bijvangst (platvis e.d.). De actie werd samen gedaan samen met twee medewerkers van RWS met gebruikmaking van een snelle RHIB van die dienst. Er werden 18 vissers gecontroleerd. Daarbij werden twee vissers geverbaliseerd vanwege het ontbreken van de zeeflap. Eén visser kreeg een waarschuwing omdat de zeeflap niet helemaal in orde was.

Aan de vereniging van beroepszeilschepen is in september een brief gestuurd om hen te wijzen op de wettelijke beperkingen van het verblijf op het wad. Dit n.a.v. ernstige verstoringen op Richel waar we zelf op dat moment niet tegen konden optreden. De vereniging reageerde positief en ging haar leden opnieuw informeren. Later in het jaar hebben medewerkers van de Waddenunit nog een presentatie gehouden bij een bijeenkomst van de vereniging. Doel is om deze gebruikers van het wad voor te lichten over wettelijke regels en de achtergrond ervan toe te lichten.

Voor de begeleiding van de BOA's van de Waddenunit werd tot medio 2013 gebruik gemaakt van de expertise van een inspecteur van de NVWA. Deze ondersteunde de BOA's ook bij het opmaken van processen-verbaal en de administratieve verwerking ervan. Hoewel dit zeer naar tevredenheid verliep, is deze werrelatie toch gestopt. De NVWA ging hiervoor een flink geldbedrag rekenen. Gezocht werd naar andere opties voor begeleiding en die werd gevonden bij de politie Friesland. Die ondersteunen de BOA's van de Waddenunit nu in de uitvoering van hun handhaving.